

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

3 MAI 1949.

PROJET DE LOI

modifiant la législation sur l'organisation judiciaire en ce qui concerne les Greffiers et Commis Greffiers des Cours, des Tribunaux et des Juridictions Militaires.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations tend à organiser le recrutement des greffiers des cours et tribunaux en déterminant d'une part les conditions de nomination aux fonctions de commis-greffier, et d'autre part les conditions de capacité exigées pour la nomination aux fonctions de greffier.

Déjà l'article 5 de la loi du 15 novembre 1918 disposait que le Roi déterminerait ces conditions de capacité.

Depuis lors, cette question fut soulevée à différentes reprises devant les Chambres à l'occasion de la discussion du budget du Ministère de la Justice et fit l'objet de vœux de la Confédération Nationale des Greffiers.

L'amélioration de la situation pécuniaire des greffiers, actuellement envisagée, rend possible un recrutement plus sévère.

La carrière de greffier est accessible à tout Belge âgé de 18 ans accomplis et porteur du certificat d'humanités complètes, cette dernière expression comprenant aussi bien les humanités modernes que les humanités anciennes.

Le premier échelon dans la hiérarchie comprend les commis-greffiers.

Leur nomination appartient au Ministre de la Justice qui s'entourera, à ce sujet, des avis et renseignements qu'il jugera nécessaires.

3 MEI 1949.

WETSONTWERP

tot wijziging van de wetgeving op de rechterlijke inrichting, wat betreft de Griffiers en Griffiersklerken van de Hoven, de Rechtbanken en de Militaire Rechtscolleges.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het ontwerp van wet dat de Regering de eer heeft U ter bespreking over te leggen strekt er toe de aanwerving van de griffiers der Hoven en Rechtbanken in te richten door eensdeels de voorwaarden van benoeming tot de functies van griffiersklerk en anderdeels de voorwaarden van bekwaamheid die voor de benoeming tot de functies van griffier vereist worden, vast te stellen.

Artikel 5 van de wet van 15 November 1918 beschikte reeds dat de Koning die bekwaamheidsvoorwaarden zou bepalen.

Sindsdien werd deze kwestie herhaalde malen voor de Kamers opgeworpen ter gelegenheid van de bespreking der begroting van het Ministerie van Justitie en was zij het voorwerp van moties, door het Nationaal Verbond der Griffiers uitgebracht.

De verbetering van de geldelijke toestand der griffiers, die thans wordt overwogen, maakt een strengere aanwerving mogelijk.

De loopbaan van griffier staat open voor elke Belg die ten volle 18 jaar oud is en houder is van het getuigschrift van volledige humaniora: deze laatste uitdrukking omvat zowel de moderne humaniora als de oude humaniora.

Op de eerste trap van de hiërarchie staan de griffiersklerken.

Hun benoeming behoort aan de Minister van Justitie die, hieromtrent, de adviezen en de inlichtingen zal inwinnen die hij nodig acht.

G.

Un arrêté royal fixera le nombre de commis-greffiers dont chaque juridiction aura besoin dans l'intérêt du service et pour la bonne marche de celui-ci.

Sauf pour les docteurs en droit, l'exercice des fonctions de commis-greffier, pendant une durée de cinq ans au moins, est indispensable pour l'obtention d'une nomination de greffier.

Le candidat-greffier sera donc toujours, grâce à cette mesure, au courant des pratiques suivies dans les greffes et aura acquis des connaissances sur les divers aspects de la fonction.

Mais il faut, en outre, que ses connaissances tant théoriques que pratiques, soient reconnues par un jury spécial qui aura pour mission de désigner parmi les commis-greffiers se présentant à l'examen, ceux qui sont aptes à remplir les fonctions de greffier.

Il est à remarquer que la disposition que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations crée de nouvelles conditions de nomination tout en laissant subsister les dispositions légales actuellement en vigueur.

C'est ainsi que sont maintenues notamment :

1° les dispositions de l'article 26 de la loi du 18 juin 1869 sur l'organisation judiciaire, modifié par l'article 3 de la loi du 2 juin 1927, déterminant les conditions de nomination du greffier en chef du tribunal de première instance;

2° l'obligation pour le greffier en chef d'une Cour d'appel d'être docteur en droit (art. 78 de la même loi, modifié par l'article 4 de la loi du 2 juin 1927) et

3° la même obligation pour le greffier en chef et les greffiers de la Cour de Cassation (article 131 de la même loi).

Signalons toutefois qu'en vertu de l'article 26 nouveau, le greffier en chef d'un tribunal de première instance de première classe devra toujours être docteur en droit.

Il a semblé au Gouvernement que cette condition pouvait être imposée, vu l'importance de la fonction d'une part et le petit nombre de tribunaux de première instance de première classe d'autre part.

Enfin, aucune modification n'est apportée aux dispositions de la loi du 31 juillet 1920 (modifiée par celle du 2 juin 1927) qui sont relatives à la catégorie des greffiers à titre personnel.

Les greffiers à titre personnel devant, en vertu de l'article 10 de la loi précitée, réunir les conditions exigées des greffiers effectifs, il en résulte que les dispositions nouvelles leur seront applicables et que nul ne pourra par conséquent, être nommé greffier à titre personnel ou greffier adjoint à titre personnel, s'il n'a subi avec succès l'examen de candidat-greffier.

Een Koninklijk besluit zal het getal der griffiersklerken vaststellen die elk rechtscollege in het belang van de dienst en voor de goede gang van deze dienst zal nodig hebben.

Behalve voor de doctors in de rechten, is de uitoefening van de functies van griffiersklerk gedurende ten minste vijf jaar onontbeerlijk voor de verkrijging van een benoeming tot griffier.

De candidaat-griffier zal derhalve, dank zij deze maatregel, altijd op de hoogte zijn van de in de griffies gevolgde gebruiken en zal zich vertrouwd hebben gemaakt met de verschillende aspecten van de functie.

Doch het is daarenboven nodig dat zijn kennis, zowel theoretische als praktische, erkend worde door een bijzondere examencommissie die tot opdracht zal hebben onder de griffiersklerken die zich voor het examen aanmelden, degenen aan te duiden die geschikt zijn om de functies van griffier te vervullen.

Er dient opgemerkt dat de bepalingen die de Regering de eer heeft U ter bespreking over te leggen nieuwe benoemingsvoorwaarden invoert, en tevens de thans geldende wetsbepalingen laat bestaan.

Zo blijven onder meer behouden :

1° de bepalingen van artikel 26 van de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 2 Juni 1927, waarbij de benoemingsvoorwaarden van de hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg bepaald worden;

2° de verplichting, voor de hoofdgriffier van een hof van beroep, doctor in de rechten te zijn (art. 78 van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 4 van de wet van 2 Juni 1927) en

3° dezelfde verplichting voor de hoofdgriffiers en griffiers van het Hof van Verbreking (artikel 131 van dezelfde wet).

Er dient evenwel op gewezen dat, krachtens het nieuw artikel 26, de hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg 1ste klasse altijd doctor in de rechten zal moeten zijn.

De Regering heeft gemeend dat deze voorwaarde kon worden opgelegd, gezien enerzijds het belang van de functie en anderzijds het geringe aantal rechtbanken van eerste aanleg 1ste klasse.

Ten slotte wordt geen enkele wijziging gebracht aan de bepalingen van de wet van 31 Juli 1920 (gewijzigd bij die van 2 Juni 1927), die betrekking hebben op de categorie der griffiers titulaire.

Daar de griffiers titulaire, krachtens artikel 10 van voornoemde wet, aan de voorwaarden die van de werkelijke griffiers vereist worden moeten voldoen, volgt daaruit dat de nieuwe bepalingen op hen van toepassing zullen zijn en dat niemand bijgevolg zal kunnen tot griffier titulaire of adjunct-griffier titulaire benoemd worden indien hij niet geslaagd is in het examen van candidaat-griffier.

Les dispositions de l'article 5 respectent les droits acquis.

Elles s'appliqueront à des greffiers, greffiers adjoints, commis-greffiers et aux employés de greffes méritants, qui, en fait, auront rempli leur fonction à l'entière satisfaction de leurs chefs depuis plusieurs années.

Le Ministre de la Justice,

De bepalingen van artikel 5 eerbiedigen de verworven rechten.

Zij zullen toepasselijk zijn op sommige griffiers, adjunct-griffiers en griffiersklerken en op de verdienstelijke griffiebedienden die, in feite, hun functie tot volledige bevrediging van hun meerderen sedert verschillende jaren zullen vervuld hebben.

De Minister van Justitie,

H. MOREAU DE MELEN.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 13 avril 1949 d'une demande d'avis urgent sur un projet de loi relatif aux conditions de nomination des greffiers des cours et tribunaux et le 20 avril 1949, d'amendements à ce projet, a donné en sa séance du 22 avril 1949 l'avis suivant :

I

Le projet de loi omet à plusieurs reprises de comprendre les greffiers, greffiers adjoints et commis greffiers des juridictions militaires parmi ceux qui ont exercé certaines fonctions dans une juridiction. Le Conseil d'Etat a estimé qu'il paraissait conforme aux intentions du Gouvernement de réparer cette omission.

II

Il appartiendra au Gouvernement d'apprécier si les articles 175, 176 et 177 de la loi du 18 juin 1869 doivent être rendus applicables aux commis greffiers des cours, tribunaux et justices de paix.

Il en est de même en ce qui concerne l'application de l'article 211 de la même loi, relatif à l'obligation de résidence.

III

En ce qui concerne l'article 12 du projet, ni l'article 96 de la loi du 15 juin 1899, ni l'arrêté royal du 10 juillet 1899, pris en exécution de l'article 150 de la même loi, ne déterminent l'âge requis pour la nomination des greffiers adjoints d'un conseil de guerre permanent.

Le Conseil d'Etat propose de fixer cet âge à 25 ans comme pour le greffier.

IV

Le texte de l'article 13, § 5 du projet est ambigu. Le Conseil d'Etat doit traduire les intentions du Gouvernement en proposant une rédaction plus complète.

V

Il paraît nécessaire de prévoir que les places de greffier surnuméraire actuellement existantes seront supprimées au fur et à mesure de leur vacance.

**

Pour le surplus, le projet ne nécessite que des modifications tenant à la forme ou aux nécessités de la mise en concordance avec d'autres dispositions légales.

Le Conseil d'Etat propose, en conséquence, le texte ci-après :

ARTICLE PREMIER.

Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 18 juin 1869 sur l'organisation judiciaire :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 13e April 1949 door de Minister van Justitie verzocht hem dringend van advies te dienen over een wetsontwerp betreffende de voorwaarden van benoeming van de griffiers der hoven en rechtbanken en op 20 April 1949 over amendementen op dit ontwerp, heeft ter zitting van 22 April 1949 het volgend advies gegeven :

I

In het ontwerp van wet worden de griffiers, adjunct-griffiers en griffiersklerken van de militaire rechtscolleges herhaalde malen niet vermeld onder degenen die sommige functies hebben waargenomen in een rechtscollege. De Raad van State oordeelt dat het met de bedoelingen der Regering strookt dit verzuim te herstellen.

II

De Regering zal moeten uitmaken of de artikelen 175, 176, en 177 der wet van 18 Juni 1869 moeten toepasselijk gemaakt worden op de griffiersklerken der hoven, rechtbanken en vrederegerechten.

Hetzelfde geldt voor de toepassing van artikel 211 van dezelfde wet inzake de verblijfsverplichting.

III

Wat betreft artikel 12 van het ontwerp, bepaalt noch artikel 96 der wet van 15 Juni 1899 noch het koninklijk besluit van 10 Juli 1899, genomen ter uitvoering van artikel 150 derzelfde wet, de vereiste leeftijd voor de benoeming van de adjunct-griffiers van een bestendige krijgsraad.

De Raad van State stelt voor deze leeftijd op 25 jaar te bepalen zoals voor de griffier.

IV

De tekst van artikel 13, § 5 van het ontwerp is dubbelzinnig. De Raad van State denkt de bedoelingen der Regering weer te geven door een vollediger lezing voor te stellen.

V

Het lijkt noodzakelijk te bepalen dat de thans bestaande plaatsen van hoventallig griffier zullen afgeschaft worden naarmate zij vacant worden.

**

Voor het overige vergt het ontwerp slechts wijzigingen in verband met de vorm of met de noodzakelijkheid om het in overeenstemming te brengen met andere wetsbepalingen.

Derhalve stelt de Raad van State de volgende tekst voor :

EERSTE ARTIKEL.

De volgende wijzigingen worden aangebracht in de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting :

1° l'article 10, modifié par l'article 7 de la loi du 31 juillet 1920, est remplacé par la disposition suivante :

Article 10. — Les greffiers des justices de paix peuvent avoir des commis greffiers, dont le nombre est déterminé par le Roi.

Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

Nul ne peut être nommé commis greffier, s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques.

2° l'article 11, modifié par l'article 2 de la loi du 3 mai 1912 et par l'article 8 de la loi du 31 juillet 1920, est remplacé par la disposition suivante :

Article 11. — Nul ne peut être nommé greffier ou greffier adjoint d'une justice de paix, s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire et n'a subi avec succès, devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen. »

3° l'article 12, alinéa 2 est abrogé.

4° l'article 24 est remplacé par la disposition suivante :

Article 24. — Il y a, dans chaque tribunal de première instance, un greffier en chef qui est nommé et peut être révoqué par le roi. »

5° l'article 25 est remplacé par la disposition suivante :

Article 25. — Le greffier en chef est assisté de greffiers et de commis greffiers, dont le nombre est déterminé par le Roi, selon les besoins du service. »

6° L'article 26, modifié par l'article 3 de la loi du 2 juin 1927, est remplacé par la disposition suivante :

Article 26. — Nul ne peut être nommé greffier en chef d'un tribunal de première instance s'il n'est âgé de 25 ans accomplis et s'il n'est docteur en droit.

Toutefois, peut être nommé greffier en chef d'un tribunal de première instance de deuxième ou de troisième classe le candidat qui n'étant pas docteur en droit, a rempli pendant dix ans au moins, des fonctions de greffier, de greffier à titre personnel, de greffier adjoint ou de greffier adjoint à titre personnel, dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire.

Nul ne peut être nommé greffier d'un tribunal de première instance s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli pendant 5 ans au moins des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire et n'a subi avec succès devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen. »

1° artikel 10, gewijzigd bij artikel 7 van de wet van 31 Juli 1920, wordt door de volgende bepaling vervangen :

Artikel 10. — De griffiers van de vrederechten kunnen griffiersklerken hebben, waarvan het aantal door de Koning wordt vastgesteld.

De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

Niemand kan tot griffiersklerk worden benoemd, indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

2° artikel 11, gewijzigd bij artikel 2 der wet van 3 Mei 1912 en bij artikel 8 der wet van 31 Juli 1920 wordt door de volgende bepaling vervangen :

Artikel 11. — Niemand kan tot griffier of tot adjunct-griffier van een vrederecht benoemd worden, indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste 5 jaar functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet met goed gevolg, voor een speciale examencommissie, het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen. »

3° artikel 12, alinea 2, wordt opgeheven.

4° artikel 24 wordt door de volgende bepaling vervangen :

Artikel 24. — Er is, bij elke rechtbank van eerste aanleg, een hoofdgriffier, die door de Koning wordt benoemd en door Hem kan ontslagen worden. »

5° artikel 25 wordt door de volgende bepaling vervangen :

Artikel 25. — De hoofdgriffier wordt bijgestaan door adjunct-griffiers en griffiersklerken, waarvan het aantal door de Koning volgens de behoeften van de dienst wordt vastgesteld. »

6° artikel 26, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 2 Juni 1927, wordt door de volgende bepaling vervangen :

Artikel 26. — Niemand kan tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg benoemd worden, indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt en indien hij niet doctor in de rechten is.

Kan echter tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg tweede of derde klasse worden benoemd, de candidaat die, geen doctor in de rechten zijnde, gedurende ten minste tien jaar functies van griffier, griffier titulair, adjunct-griffier of adjunct-griffier titulair bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend.

Niemand kan tot griffier van een rechtbank van eerste aanleg benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste 5 jaar functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet, met goed gevolg, voor een speciale examencommissie, het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen. »

7° l'article 27 est remplacé par la disposition suivante :

« Article 27. — Les greffiers sont nommés par le Roi sur deux listes doubles, présentées l'une par le président et l'autre par le greffier en chef du tribunal. Ils peuvent être révoqués par le Roi.

Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

8° l'article 63, modifié par l'article 1er de la loi du 11 mai 1910, est remplacé par la disposition suivante :

« Article 63. — Il y a dans chaque tribunal de commerce un référendaire qui fait fonction de greffier en chef; il est nommé et peut être révoqué par le Roi. »

9° à l'article 64, modifié par l'article 1er de la loi du 11 mai 1910 et par le § II de la loi du 3 janvier 1925, les mots « greffiers adjoints » sont remplacés par le mot « greffiers ».

10° l'article 65, modifié par l'article 1er de la loi du 11 mai 1910, est remplacé par la disposition suivante :

« Article 65. — Nul ne peut être nommé référendaire ou référendaire adjoint, s'il n'est âgé de 30 ans accomplis et s'il n'est docteur en droit.

Nul ne peut être nommé greffier s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli pendant 5 ans au moins des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire et n'a subi avec succès devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen.

Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur, soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

11° l'article 66 est remplacé par la disposition suivante :

« Article 66. — Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public. »

12° l'article 77 est remplacé par la disposition suivante :

« Article 77. — Le greffier en chef est assisté de greffiers et de commis greffiers dont le nombre est déterminé par le Roi, selon les besoins du service. »

13° l'article 78, alinéa 2, modifié par l'article 4 de la loi du 2 juin 1927, est remplacé par la disposition suivante :

7° artikel 27 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 27. — De griffiers worden door de Koning benoemd uit twee lijsten van twee kandidaten, de ene door de voorzitter, de andere door de hoofdgriffier van de rechtbank voorgedragen. Zij kunnen door de Koning ontslagen worden.

De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden, indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift waaruit blijkt dat hij, met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

8° artikel 63, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 11 Mei 1910, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 63. — Er is, bij elke rechtbank van koophandel, een referendaris, die het ambt van hoofdgriffier uitoefent; hij wordt door de Koning benoemd en kan door Hem worden ontslagen. »

9° in artikel 64, gewijzigd bij artikel 1 der wet van 11 Mei 1910 en bij § II der wet van 3 Januari 1925, worden de woorden « toegevoegde griffiers » vervangen door het woord « griffiers ».

10° artikel 65, gewijzigd bij artikel 1 der wet van 11 Mei 1910, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 65. — Niemand kan tot referendaris of adjunct-referendaris benoemd worden indien hij met de leeftijd van volle 30 jaar heeft bereikt, en indien hij niet doctor in de rechten is.

Niemand kan tot griffier benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste 5 jaar functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vredegerecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet met goed gevolg, voor een speciale examencommissie het examen van kandidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen.

Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden, indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift waaruit blijkt dat hij, met goed gevolg, de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

11° artikel 66 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 66. — De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd. »

12° artikel 77 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 77. — De hoofdgriffier wordt bijgestaan door griffiers en griffiersklerken, wier aantal door de Koning volgens de behoeften van de dienst wordt vastgesteld. »

13° artikel 78, alinea 2, gewijzigd bij artikel 4 der wet van 2 Juni 1927, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Nul ne peut être nommé greffier d'une cour d'appel, s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de greffier, de greffier à titre personnel, de greffier adjoint, de greffier adjoint à titre personnel ou de secrétaire de parquet dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire. »

14° l'article 79 est remplacé par la disposition suivante :

« Article 79. — Les greffiers sont nommés par le Roi, sur deux listes doubles présentées, l'une par le premier président de la cour l'autre par le greffier en chef. Ils peuvent être révoqués par le Roi.

Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

15° l'article 186, alinéa 4 est remplacé par la disposition suivante :

« La réception des greffiers et commis greffiers des cours a lieu devant la chambre tenue par le premier président et la réception des greffiers et commis greffiers des tribunaux de première instance et de commerce, devant la chambre tenue par le président du tribunal auquel ils sont attachés, ou devant la chambre des vacations, si cette réception est faite pendant les vacances. »

16° à l'article 186, alinéa 5, les mots « et greffiers » sont remplacés par les mots « greffiers et greffiers adjoints ».

17° à l'article 189, in fine, sont ajoutés les mots : « Les commis greffiers, dans le même ordre ».

ART. 2.

Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 15 juin 1899 comprenant le titre II du Code de procédure pénale militaire.

1° l'article 96 est remplacé par la disposition suivante :

« Article 96. — Il y a dans chaque conseil de guerre un greffier qui est nommé et peut être révoqué par le Roi.

Il peut être assisté de greffiers adjoints et, dans les conseils de guerre permanents, de commis greffiers. Le nombre des greffiers adjoints et des commis greffiers est déterminé par le Roi selon les besoins du service.

Le greffier reçoit, dans l'armée, les honneurs prescrits pour les officiers subalternes.

Nul ne peut être nommé greffier ou greffier adjoint d'un conseil de guerre permanent s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction mili-

« Niemand kan tot griffier van een hof van beroep worden benoemd, indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste 5 jaar functies van griffier, griffier titulaire, adjunct-griffier, adjunct-griffier titulaire of parketsecretaris bij een hof, een rechtbank, een vredege recht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend. »

14° artikel 79 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 79. — De griffiers worden door de Koning benoemd uit twee lijsten van twee kandidaten, de ene door de eerste-voorzitter van het hof, de andere door de hoofdgriffier voorgedragen. Zij kunnen door de Koning ontslagen worden.

De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem worden ontslagen. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

15° artikel 186, alinea 4, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De ontvangst van de griffiers en griffiersklerken der hoven heeft plaats voor de kamer door de eerste-voorzitter gehouden, en de ontvangst van de griffiers en griffiersklerken der rechtbanken van eerste aanleg en van koophandel, voor de kamer gehouden door de voorzitter der rechtbank waartoe zij behoren, of voor de vacatiekamer, indien deze ontvangst gedurende de vacantie geschiedt. »

16° in artikel 186, alinea 5, worden de woorden « en griffiers » vervangen door de woorden « griffiers en adjunct-griffiers ».

17° aan artikel 189, in fine, worden toegevoegd de woorden : « de griffiersklerken in dezelfde orde ».

ART. 2.

De volgende wijzigingen worden aangebracht in de wet van 15 Juni 1899 inhoudende Titel II van het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger :

1° Artikel 96 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 96. — Er is bij iedere krijgsraad een griffier, die door de Koning wordt benoemd en door Hem kan worden ontslagen.

Hij kan bijgestaan worden door adjunct-griffiers en, bij de bestendige krijgsraden, door griffiersklerken. Het aantal adjunct-griffiers en griffiersklerken wordt door de Koning volgens de behoeften van de dienst vastgesteld.

De griffier ontvangt in het leger de eerbewijzen, die voor de ondergeschikte officieren zijn voorgeschreven.

Niemand kan tot griffier of adjunct-griffier in een bestendige krijgsraad benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste vijf jaar functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vre-

taire et n'a subi avec succès devant un jury spécial l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen.

Les greffiers adjoints des conseils de guerre permanents sont nommés et peuvent être révoqués par le Roi; les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

2° l'alinéa 5 de l'article 115 modifié par l'article 3 de l'arrêté-loi du 9 mars 1940 est remplacé par les dispositions suivantes :

« Il peut être assisté de greffiers adjoints et de commis greffiers dont le nombre est déterminé par le Roi selon les besoins du service.

Les greffiers adjoints sont nommés et peuvent être révoqués par le Roi. Ils doivent réunir les mêmes conditions que le greffier.

Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Leur nombre est déterminé par le Roi. Ils sont rétribués par le Trésor public.

Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

3° à l'article 131, modifié par l'article 1er de l'arrêté-loi du 16 novembre 1918, les mots « et les greffiers adjoints de la cour militaire » sont remplacés par « greffiers adjoints et commis greffiers de la cour militaire ».

4° à l'article 132, les mots « les greffiers adjoints des conseils de guerre » sont remplacés par les mots « les greffiers adjoints et commis greffiers des conseils de guerres ».

ART. 3.

A l'article 62, alinéa 3 de la loi du 20 avril 1810 sur l'organisation de l'ordre judiciaire et l'administration de la justice, modifié par l'article 5 de l'arrêté royal n° 184 du 5 juillet 1935, les mots « et les greffiers adjoints » sont remplacés par les mots « les greffiers adjoints et les commis greffiers ».

ART. 4.

§ 1er. — L'exercice pendant cinq ans des fonctions de commis greffier et le certificat de candidat greffier ne sont pas requis pour une promotion ou nomination ultérieure, des greffiers et greffiers adjoints qui, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, sont en fonction dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire.

degerecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet met goed gevolg, voor een speciale examencommissie het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen.

De adjunct-griffiers van de bestendige krijgsraden worden door de Koning benoemd en kunnen door Hem worden ontslagen; de griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem worden ontslagen. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

Niemand kan tot griffiersklerk worden benoemd indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

2° Alinéa 5 van artikel 115, gewijzigd bij artikel 3 der besluitwet van 9 Maart 1940 wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Hij kan bijgestaan worden door adjunct-griffiers en griffiersklerken, wier aantal door de Koning volgens de behoeften van de dienst wordt vastgesteld.

De adjunct-griffiers worden door de Koning benoemd en kunnen door Hem worden ontslagen. Zij moeten aan dezelfde voorwaarden voldoen als de griffier.

De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem worden ontslagen. Hun aantal wordt door de Koning vastgesteld. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

Niemand kan tot griffiersklerk worden benoemd indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

3° In artikel 131, gewijzigd bij artikel 1 van de besluitwet van 16 November 1918, worden de woorden « en adjunct-griffiers van het krijgsgerechtshof » vervangen door « adjunct-griffiers en griffiersklerken van het militairgerechtshof ».

4° In artikel 132 worden de woorden « de adjunct-griffiers der krijgsraden » vervangen door de woorden « de adjunct-griffiers en griffiersklerken der Krijgsraden ».

ART. 3.

In artikel 62, alinea 3 der wet van 20 April 1810 op de rechterlijke inrichting en het beleid der justitie, gewijzigd bij artikel 5 van het koninklijk besluit n° 184 van 5 Juli 1935, worden de woorden « en de adjunct-griffiers » vervangen door de woorden « de adjunct-griffiers en de griffiersklerken ».

ART. 4.

§ 1. — Voor een latere bevordering of benoeming van de griffiers en adjunct-griffiers, die de dag waarop deze wet van kracht wordt hun functie uitoefenen bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege, wordt niet vereist dat zij gedurende vijf jaar de functie van griffiersklerk hebben uitgeoefend of het getuigschrift van candidaat-griffier bezitten.

§ 2. — Les greffiers, greffiers à titre personnel, greffiers adjoints et greffiers adjoints à titre personnel d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'une juridiction militaire peuvent être nommés greffier en chef d'un tribunal de première instance de première classe sans être docteur en droit, si au jour de la mise en vigueur de la présente loi, ils remplissent leurs fonctions depuis 10 ans au moins.

§ 3. — Les commis greffiers qui, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, remplissent leur fonction depuis cinq ans au moins, sont dispensés de l'examen de candidat greffier.

§ 4. — Les employés de greffe, directement rétribués par le Trésor public, dans une Cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire peuvent être nommés greffier ou greffier adjoint d'une justice de paix, si, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, ils remplissent leurs fonctions depuis cinq ans au moins.

§ 5. — Les employés de greffe très méritants, directement rétribués par le Trésor public, auxquels il est fait application de l'article 10 de la loi du 31 juillet 1920 portant augmentation des traitements des membres de l'ordre judiciaire, sont dispensés de l'examen de candidat greffier et de l'exercice pendant cinq ans des fonctions de commis greffier si, au jour de la mise en vigueur de la présente loi ils remplissent leur fonction d'employé depuis seize ans au moins.

ART. 5.

§ 1er. — L'article 5 de la loi du 15 novembre 1918 portant augmentation des traitements des membres de l'ordre judiciaire est abrogé (1).

§ 2. — Les places de greffier surnuméraire actuellement existantes seront supprimées au fur et à mesure de leur vacance.

Etaient présents :

MM. J. Suetens, président du Conseil d'Etat, président;

G. Holoye, A. G. Vranckx, conseillers d'Etat;

R. Stenuit, G. Dor, assesseurs de la section de législation;

G. Piquet, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. Suetens, président.

Le Greffier,

Le Président,

(s.) G. PIQUET.

(s.) J. SUETENS.

Pour expédition délivrée à M. le Ministre de la Justice le 25 avril 1949.

Le Greffier du Conseil d'Etat,

K. MEES.

§ 2. — De griffiers, griffiers titulaire, adjunct-griffiers en adjunct-griffiers titulaire van een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege kunnen tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg eerste klasse worden benoemd zonder doctor in de rechten te zijn, indien zij, de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie sinds ten minste 10 jaar uitoefenen.

§ 3. — De griffiersklerken, die de dag waarop deze wet van kracht wordt hun functie sinds tenminste vijf jaar uitoefenen, zijn van het examen van candidaat-griffier vrijgesteld.

§ 4. — De rechtstreeks uit 's Lands kas bezoldigde griffiebedienden bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege kunnen tot griffier of adjunct-griffier van een vrederecht worden benoemd, indien zij, de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie sinds ten minste 5 jaar uitoefenen.

§ 5. — De zeer verdienstelijke, rechtstreeks uit 's Lands kas bezoldigde griffiebedienden, op wie artikel 10 van de wet van 31 Juli 1920 tot verhoging van de bezoldiging der leden van de rechterlijke orde wordt toegepast, zijn vrijgesteld van het examen van candidaat-griffier en hoeven niet gedurende vijf jaar de functies van griffiersklerk uitgeoefend te hebben, indien zij de dag waarop deze wet van kracht wordt hun functie als bediende sinds tenminste zestien jaar uitoefenen.

ART. 5.

§ 1. — Artikel 5 van de wet van 15 November 1918 houdende verhoging van de wedden der leden van de rechterlijke stand wordt opgeheven (1).

§ 2. — De thans bestaande plaatsen van boventallig griffier worden afgeschaft naarmate zij vacant worden.

Waren aanwezig :

HH. J. Suetens, voorzitter van de Raad van State, voorzitter;

G. Holoye, A. G. Vranckx, raadsheren van State;

R. Stenuit, G. Dor, bijzitters van de afdeling wetgeving;

G. Piquet, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. Suetens, voorzitter.

De Griffier,

De Voorzitter,

(g.) G. PIQUET.

(g.) J. SUETENS.

Voor uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Justitie de 25 April 1949.

De Griffier van de Raad van State,

K. MEES.

(1) Si l'intention du Gouvernement est de supprimer les « commis assermentés », il y a lieu de prévoir en outre l'abrogation des articles 55, 57 et 58 du Décret du 6 juillet 1810; 25, 26, 27 Décret du 18 août 1810; 130 des instructions provisoires pour la Haute Cour, du 20 juillet 1814.

(1) Indien de Regering het inzicht heeft de « beëdigde klerken » af te schaffen, dan moeten eveneens opgeheven worden de artikelen 55, 57 en 58 van het Decreet van 6 Juli 1810; 25, 26, 27 Decreet van 18 Augustus 1810; 130 van de voorlopige onderrichtingen voor het Hoge Hof, van 20 Juli 1814.

PROJET DE LOI

CHARLES,

Prince de Belgique, Régent du Royaume,

A tous, présents et à venir, SALUT.

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le Ministre de la Justice est chargé de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 18 juin 1869 sur l'organisation judiciaire :

1° l'article 10, modifié par l'article 7 de la loi du 31 juillet 1920, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 10. — Les greffiers des justices de paix peuvent avoir des commis greffiers, dont le nombre est déterminé par le Roi.

» Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

» Nul ne peut être nommé commis greffier, s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

2° l'article 11, modifié par l'article 2 de la loi du 3 mai 1912 et par l'article 8 de la loi du 31 juillet 1920 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 11. — Nul ne peut être nommé greffier ou greffier adjoint d'une justice de paix, s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire, et n'a subi avec succès, devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen. »

3° l'article 12, alinéa 2 est abrogé.

4° l'article 24 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 24. — Il y a, dans chaque tribunal de première

WETSONTWERP

KAREL,

Prins van België, Regent van het Koninkrijk.

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

De Minister van Justitie is gelast in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

EERSTE ARTIKEL.

De volgende wijzigingen worden aangebracht in de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting :

1° artikel 10, gewijzigd bij artikel 7 van de wet van 31 Juli 1920, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 10. — De griffiers van de vrederechten kunnen griffiersklerken hebben, waarvan het aantal door de Koning wordt vastgesteld.

» De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

» Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

2° artikel 11, gewijzigd bij artikel 2 der wet van 3 Mei 1912 en bij artikel 8 der wet van 31 Juli 1920 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 11. — Niemand kan tot griffier of tot adjunct-griffier van een vrederecht benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste 5 jaar functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet, met goed gevolg, voor een speciale examencommissie, het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen. »

3° artikel 12, alinea 2, wordt opgeheven.

4° artikel 24 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 24. — Er is, bij elke rechtbank van eerste aanleg,

instance, une greffier en chef qui est nommé et peut être révoqué par le Roi. »

5° l'article 25 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 25. — Le greffier en chef est assisté de greffiers et de commis greffiers, dont le nombre est déterminé par le Roi, selon les besoins du service. »

6° l'article 26, modifié par l'article 3 de la loi du 2 juin 1927 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 26. — Nul ne peut être nommé greffier en chef d'un tribunal de première instance s'il n'est âgé de 25 ans accomplis et s'il n'est docteur en droit.

» Toutefois, peut être nommé greffier en chef d'un tribunal de première instance de deuxième ou de troisième classe le candidat qui, n'étant pas docteur en droit, a rempli pendant dix ans au moins, des fonctions de greffier, de greffier à titre personnel, de greffier adjoint à titre personnel, dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire.

» Nul ne peut être nommé greffier d'un tribunal de première instance s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire et n'a subi avec succès devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen ».

7° l'article 27 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 27. — Les greffiers sont nommés par le Roi sur deux listes doubles, présentées l'une par le président et l'autre par le greffier en chef du tribunal. Ils peuvent être révoqués par le Roi.

» Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

» Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur, soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques ».

8° l'article 63, modifié par l'article 1er de la loi du 11 mai 1910, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 63. — Il y a dans chaque tribunal de commerce un référendaire qui fait fonction de greffier en chef; il est nommé et peut être révoqué par le Roi ».

9° à l'article 64, modifié par l'article 1er de la loi du

een hoofdgriffier, die door de Koning wordt benoemd en door Hem kan ontslagen worden. »

5° artikel 25 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 25. — De hoofdgriffier wordt bijgestaan door adjunct-griffiers en griffiersklerken, waarvan het aantal door de Koning volgens de behoeften van de dienst wordt vastgesteld. »

6° artikel 26, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 2 Juni 1917, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 26. — Niemand kan tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt en indien hij niet doctor in de rechten is.

» Kan echter tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg tweede of derde klasse worden benoemd, de candidaat die, geen doctor in de rechten zijnde, gedurende ten minste tien jaar functies van griffier, griffier titulaire, adjunct-griffier of adjunct-griffier titulaire bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend.

» Niemand kan tot griffier van een rechtbank van eerste aanleg benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet gedurende ten minste 5 jaar functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet, met goed gevolg, voor een speciale examencommissie, het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen ».

7° artikel 27 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 27. — De griffiers worden door de Koning benoemd uit twee lijsten van twee kandidaten, de ene door de voorzitter, de andere door de hoofdgriffier van de rechtbank voorgedragen. Zij kunnen door de Koning ontslagen worden.

» De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

» Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift waaruit blijkt dat hij, met goed gevolg, de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden ».

8° artikel 63, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 11 Mei 1910, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 63. — Er is, bij elke rechtbank van koophandel, een referendaris, die het ambt van hoofdgriffier uitoefent; hij wordt door de Koning benoemd en kan door Hem worden ontslagen.

9° in artikel 64, gewijzigd bij artikel 1 der wet van

11 mai 1910 et par le § II de la loi du 3 janvier 1925, les mots « greffiers adjoints » sont remplacés par le mot « greffiers ».

10° l'article 65, modifié par l'article 1er de la loi du 11 mai 1910, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 65. — Nul ne peut être nommé référendaire ou référendaire adjoint, s'il n'est âgé de 30 ans accomplis et s'il n'est docteur en droit.

» Nul ne peut être nommé greffier s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire et n'a subi avec succès devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen.

» Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur, soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques ».

11° l'article 66 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 66. — Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public ».

12° l'article 77 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 77. — Le greffier en chef est assisté de greffiers et de commis greffiers dont le nombre est déterminé par le Roi, selon les besoins du service ».

13° l'article 78, alinéa 2, modifié par l'article 4 de la loi du 2 juin 1927, est remplacé par la disposition suivante :

« Nul ne peut être nommé greffier d'une cour d'appel, s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de greffier, de greffier à titre personnel, de greffier adjoint, de greffier adjoint à titre personnel ou de secrétaire de parquet dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire ».

14° L'article 79 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 79. — Les greffiers sont nommés par le Roi, sur deux listes doubles présentées, l'une par le premier président de la Cour, l'autre par le greffier en chef. Ils peuvent être révoqués par le Roi.

11 Mei 1910 en bij § II der wet van 3 Januari 1925, worden de woorden « toegevoegde griffiers » vervangen door het woord « griffiers ».

10° artikel 65, gewijzigd bij artikel 1 der wet van 11 mei 1910, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 65. — Niemand kan tot referendaris of adjunct-referendaris benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 30 jaar heeft bereikt, en indien hij niet doctor in de rechten is.

» Niemand kan tot griffier benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet, gedurende ten minste 5 jaar, functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vrederegerecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend en niet, met goed gevolg, voor een speciale examencommissie het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen.

» Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humanoria, hetzij van een getuigschrift waaruit blijkt dat hij, met goed gevolg, de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden ».

11° artikel 66 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 66. — De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd ».

12° artikel 77 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 77. — De hoofdgriffier wordt bijgestaan door griffiers en griffiersklerken, wier aantal door de Koning volgens de behoeften van de dienst wordt vastgesteld ».

13° artikel 78, alinea 2, gewijzigd bij artikel 4 der wet van 2 Juni 1927, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Niemand kan tot griffier van een hof van beroep worden benoemd, indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet, gedurende ten minste 5 jaar, functies van griffier, griffier titulaire, adjunct-griffier, adjunct-griffier titulaire of parketsecretaris bij een hof, een rechtbank, een vrederegerecht of een militair rechtscollege heeft uitgeoefend ».

14° Artikel 79 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 79. — De griffiers worden door de Koning benoemd uit twee lijsten van twee kandidaten, de ene door de eerste-voorzitter van het Hof, de andere door de hoofdgriffier voorgedragen. Zij kunnen door de Koning ontslagen worden.

» Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

» Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

15° L'article 186, alinéa 4, est remplacé par la disposition suivante :

« La réception des greffiers et commis greffiers des cours a lieu devant la Chambre tenue par le premier président et la réception des greffiers et commis greffiers des tribunaux de première instance et de commerce, devant la Chambre tenue par le président du tribunal auquel ils sont attachés, ou devant la Chambre des vacations, si cette réception est faite pendant les vacances. »

16° A l'article 186, alinéa 5, les mots « et greffiers » sont remplacés par les mots « greffiers et greffiers adjoints ».

17° A l'article 189, *in fine*, sont ajoutés les mots : « Les commis greffiers, dans le même ordre ».

ART. 2.

Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 15 juin 1899 comprenant le titre II du Code de procédure pénale militaire :

1° L'article 96 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 96. — Il y a dans chaque conseil de guerre un greffier qui est nommé et peut être révoqué par le Roi.

» Il peut être assisté de greffiers adjoints et, dans les conseils de guerre permanents, de commis greffiers. Le nombre des greffiers adjoints et des commis greffiers est déterminé par le Roi selon les besoins du service.

» Le greffier reçoit, dans l'armée, les honneurs prescrits pour les officiers subalternes.

» Nul ne peut être nommé greffier ou greffier adjoint d'un conseil de guerre permanent s'il n'est âgé de 25 ans accomplis, s'il n'est docteur en droit ou s'il n'a rempli, pendant 5 ans au moins, des fonctions de commis greffier dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire et n'a subi avec succès devant un jury spécial, l'examen de candidat greffier. Le Roi détermine les modalités de cet examen.

» Les greffiers adjoints des conseils de guerre permanents sont nommés et peuvent être révoqués par le Roi; les commis greffiers sont nommés et peuvent être révo-

» De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem worden ontslagen. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

» Niemand kan tot griffiersklerk benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humanoria, hetzij van een getuigschrift waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

15° Artikel 186, alinea 4, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De ontvangst van de griffiers en griffiersklerken der hoven heeft plaats voor de Kamer door de eerste-voorzitter gehouden, en de ontvangst van de griffiers en griffiersklerken der rechtbanken van eerste aanleg en van koophandel, voor de Kamer gehouden door de voorzitter der rechtbank waartoe zij behoren, of voor de vacatiekamer, indien deze ontvangst gedurende de vacantie geschiedt. »

16° In artikel 186, alinea 5, worden de woorden « en griffiers » vervangen door de woorden « griffiers en adjunct-griffiers ».

17° Aan artikel 189, *in fine*, worden toegevoegd de woorden : « de griffiersklerken in dezelfde orde ».

ART. 2.

De volgende wijzigingen worden aangebracht in de wet van 15 Juni 1899 inhoudende Titel II van het Wetboek van Strafrechtspleging voor het leger :

1° Artikel 96 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 96. — Er is bij iedere krijgsraad een griffier, die door de Koning wordt benoemd en door Hem kan worden ontslagen.

» Hij kan bijgestaan worden door adjunct-griffiers en, bij de bestendige krijgsraden, door griffiersklerken. Het aantal adjunct-griffiers en griffiersklerken wordt door de Koning volgens de behoeften van de dienst vastgesteld.

» De griffier ontvangt in het leger de eerbewijzen, die voor de ondergeschikte officieren zijn voorgeschreven.

» Niemand kan tot griffier of adjunct-griffier in een bestendige krijgsraad benoemd worden indien hij niet de leeftijd van volle 25 jaar heeft bereikt, indien hij niet doctor in de rechten is of indien hij niet, gedurende ten minste vijf jaar, functies van griffiersklerk bij een hof, een rechtbank, een vredegerecht of een militair rechtcollege heeft uitgeoefend en niet, met goed gevolg, voor een speciale examencommissie het examen van candidaat-griffier heeft afgelegd. De Koning bepaalt de modaliteiten van dit examen.

» De adjunct-griffiers van de bestendige krijgsraden worden door de Koning benoemd en kunnen door Hem worden ontslagen; de griffiersklerken worden door de

qués par le Ministre de la Justice. Ils sont rétribués par le Trésor public.

» Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

2° L'alinéa 5 de l'article 115 modifié par l'article 3 de l'arrêté-loi du 9 mars 1940, est remplacé par les dispositions suivantes :

« Il peut être assisté de greffiers adjoints et de commis greffiers dont le nombre est déterminé par le Roi selon les besoins du service.

» Les greffiers adjoints sont nommés et peuvent être révoqués par le Roi. Ils doivent réunir les mêmes conditions que le greffier.

» Les commis greffiers sont nommés et peuvent être révoqués par le Ministre de la Justice. Leur nombre est déterminé par le Roi. Ils sont rétribués par le Trésor public.

» Nul ne peut être nommé commis greffier s'il n'est âgé de 18 ans accomplis et n'est porteur soit d'un certificat homologué d'humanités, soit d'un certificat constatant qu'il a subi avec succès l'épreuve préparatoire à l'admission aux examens pour la collation des grades académiques. »

3° à l'article 131, modifié par l'article premier de l'arrêté-loi du 16 novembre 1918, les mots « et les greffiers adjoints de la cour militaire » sont remplacés par « greffiers adjoints et commis greffiers de la cour militaire ».

4° à l'article 132, les mots « les greffiers adjoints des conseils de guerre » sont remplacés par les mots « les greffiers adjoints et commis greffiers des conseils de guerre ».

ART. 3.

A l'article 62, alinéa 3, de la loi du 20 avril 1810 sur l'organisation de l'ordre judiciaire et l'administration de la justice, modifié par l'article 5 de l'arrêté royal n° 184 du 5 juillet 1935, les mots « et les greffiers adjoints » sont remplacés par les mots « les greffiers adjoints et les commis greffiers ».

ART. 4.

§ 1er. — L'exercice pendant cinq ans des fonctions de commis greffier et le certificat de candidat greffier ne sont pas requis pour une promotion ou nomination ultérieure, des greffiers et greffiers adjoints qui, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, sont en fonction dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire.

Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem ontslagen worden. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

» Niemand kan tot griffiersklerk worden benoemd indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

2° Alinea 5 van artikel 115, gewijzigd bij artikel 3 der besluitwet van 9 Maart 1940, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Hij kan bijgestaan worden door adjunct-griffiers en griffiersklerken, wier aantal door de Koning volgens de behoeften van de dienst wordt vastgesteld.

» De adjunct-griffiers worden door de Koning benoemd en kunnen door Hem worden ontslagen. Zij moeten aan dezelfde voorwaarden voldoen als de griffier.

» De griffiersklerken worden door de Minister van Justitie benoemd en kunnen door hem worden ontslagen. Hun aantal wordt door de Koning vastgesteld. Zij worden uit 's Lands kas bezoldigd.

» Niemand kan tot griffiersklerk worden benoemd indien hij niet de leeftijd van volle 18 jaar heeft bereikt en niet houder is, hetzij van een gehomologeerd getuigschrift van humaniora, hetzij van een getuigschrift, waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorbereidende proef heeft afgelegd tot toelating tot de examens voor het toekennen der academische graden. »

3° in artikel 131, gewijzigd bij artikel één van de besluitwet van 16 November 1918, worden de woorden « en adjunct-griffiers van het krijgsgerechthof » vervangen door « adjunct-griffiers en griffiersklerken van het militair gerechtshof ».

4° in artikel 132 worden de woorden « de adjunct-griffiers der krijgsraden » vervangen door de woorden « de adjunct-griffiers en griffiersklerken der Krijgsraden ».

ART. 3.

In artikel 62, alinea 3, der wet van 20 April 1810 op de rechterlijke inrichting en het beleid der justitie, gewijzigd bij artikel 5 van het Koninklijk besluit n° 184 van 5 Juli 1935, worden de woorden « en de adjunct-griffiers » vervangen door de woorden « de adjunct-griffiers en de griffiersklerken ».

ART. 4.

§ 1. — Voor een latere bevordering of benoeming van de griffiers en adjunct-griffiers, die de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie uitoefenen bij een hof, een rechtbank, een vrederecht of een militaire rechtscollege, wordt niet vereist dat zij gedurende vijf jaar de functie van griffiersklerk hebben uitgeoefend of het getuigschrift van candidaat-griffier bezitten.

§ 2. — Les greffiers, greffiers à titre personnel, greffiers adjoints et greffiers adjoints à titre personnel d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'une juridiction militaire peuvent être nommés greffier en chef d'un tribunal de première instance de première classe sans être docteur en droit, si au jour de la mise en vigueur de la présente loi, ils remplissent leurs fonctions depuis 10 ans au moins.

§ 3. — Les commis greffiers qui, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, remplissent leur fonction depuis cinq ans au moins, sont dispensés de l'examen de candidat greffier.

§ 4. — Les employés de greffe, directement rétribués par le Trésor public, dans une cour, un tribunal, une justice de paix ou une juridiction militaire peuvent être nommés greffier ou greffier adjoint d'une justice de paix, si, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, ils remplissent leurs fonctions depuis cinq ans au moins.

§ 5. — Les employés de greffe très méritants, directement rétribués par le Trésor public, auxquels il est fait application de l'article 10 de la loi du 31 juillet 1920 portant augmentation des traitements des membres de l'ordre judiciaire, sont dispensés de l'examen de candidat greffier et de l'exercice pendant cinq ans des fonctions de commis greffier si, au jour de la mise en vigueur de la présente loi, ils remplissent leur fonction d'employé depuis seize ans au moins.

ART. 5.

L'article 5 de la loi du 15 novembre 1918 portant augmentation des traitements des membres de l'ordre judiciaire est abrogé.

Donné à Rome, le 30 avril 1949.

§ 2. — De griffiers, griffiers titulaire, adjunct-griffiers en adjunct-griffiers titulaire van een hof, een rechtbank, een vredegericht of een militair rechtscollege kunnen tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg eerste klasse worden benoemd zonder doctor in de rechten te zijn, indien zij, de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie sinds ten minste 10 jaar uitoefenen.

§ 3. — De griffiersklerken, die de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie sinds ten minste vijf jaar uitoefenen, zijn van het examen van candidaat-griffier vrijgesteld.

§ 4. — De rechtstreeks uit 's Lands kas bezoldigde griffiebedienden bij een hof, een rechtbank, een vredegericht of een militair rechtscollege kunnen tot griffier of adjunct-griffier van een vredegericht worden benoemd, indien zij, de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie sinds ten minste 5 jaar uitoefenen.

§ 5. — De zeer verdienstelijke, rechtstreeks uit 's Lands kas bezoldigde griffiebedienden, op wie artikel 10 van de wet van 31 Juli 1920 tot verhoging van de bezoldiging der leden van de rechterlijke orde wordt toegepast, zijn vrijgesteld van het examen van candidaat-griffier en hoeven niet gedurende vijf jaar de functies van griffiersklerk uitoefend te hebben, indien zij, de dag waarop deze wet van kracht wordt, hun functie als bediende sinds ten minste zestien jaar uitoefenen.

ART. 5.

Artikel 5 van de wet van 15 November 1918 houdende verhoging van de wedden der leden van de rechterlijke orde wordt ingetrokken.

Gegeven te Rome, de 30e April 1949.

CHARLES.

PAR LE RÉGENT :

Le Ministre de la Justice,

VANWEGE DE REGENT :

De Minister van Justitie,

H. MOREAU DE MELEN.